

Zadanie egzaminacyjne

O godzinie 8⁰⁰ w gabinecie profilaktyki stomatologicznej „Profi” zdenerwowany wizytą pacjent wręcza higienistce stomatologicznej skierowanie od lekarza stomatologa na wykonanie zabiegu piaskowania zębów. W tym dniu będzie to jedyny pacjent w gabinecie profilaktyki.

Opracuj projekt realizacji prac związanych z przyjęciem pacjenta oraz wykonaniem zabiegu piaskowania zębów, uwzględniając informacje zawarte w treści zadania i załączonej dokumentacji.

Projekt realizacji prac powinien zawierać:

1. Tytuł pracy egzaminacyjnej.
2. Założenia, czyli niezbędne informacje do rozwiązania zadania wynikające z jego treści oraz dokumentacji.
3. Wykaz prac wchodzących w skład przygotowania gabinetu oraz stanowiska pracy higienistki stomatologicznej.
4. Wykaz niezbędnych do wykonania przez higienistkę zabiegu piaskowania:
  - a. narzędzi,
  - b. sprzętu,
  - c. materiałów,
  - d. środków ochrony indywidualnej,
  - e. środków dezynfekcyjnych do narzędzi i powierzchni.
5. Określenie ilości wody i płynu potrzebnych do uzyskania 1 litra 4% roztworu dezynfekcyjnego oraz sformułowanie treści informacji na pojemnik z roztworem odkażającym.
6. Opis przebiegu czynności związanych z przyjęciem pacjenta i wykonaniem zabiegu, obejmujących:
  - a. psychiczne i fizyczne przygotowanie pacjenta do zabiegu,
  - b. zabieg piaskowania zębów,
  - c. treści zaleceń pozabiegowych,
  - d. postępowanie z użytymi narzędziami, sprzętem i odpadami medycznymi,
  - e. porządkowanie stanowiska pracy po przyjęciu pacjenta.
7. Wypełnioną wkładkę karty stomatologicznej pacjenta (Druk 1).

Do opracowania projektu realizacji prac wykorzystaj:

Karta choroby poradni stomatologicznej - Załącznik 1

Skierowanie od lekarza stomatologa - Załącznik 2

Preparaty dezynfekcyjne do powierzchni - Załącznik 3

Ulotka preparatu dezynfekcyjnego do narzędzi - Załącznik 4

Wkładka do karty stomatologicznej - Druk 1 zamieszczony w KARCIE PRACY
EGZAMINACYJNEJ.

Czas na wykonanie zadania wynosi 240 minut.

Załącznik 1

Karta choroby poradni stomatologicznej

Jan K.
 .....
 imię i nazwisko

Warszawa ul. Wolności 14
 .....
 adres

Stan jamy ustnej

Błona śluzowa: **I**śniąca i **g**ładka

Przyzębie: **z**drowe

Higiena: **n**iezadawalająca

Informacje uzupełniające: dot. stanu szkliva,

zaburzeń ortodontycznych i inne **brak przeciwwskazań**

do zabiegu piaskowania

Legenda: o - ząb niewyrznięty

k - korona protetyczna

c - próchnica

v - ząb lub korzeń do usunięcia

- - brak zęba

~ - kamień lub osad nazębny

w - wypełnienie

W	~~~~~	~~~~~	~~~~~	~~~~~	~~~~~	~~~~~	W									
8	7	6	5	4	3	2	1	1	2	3	4	5	6	7	8	
8	7	6	5	4	3	2	1	1	2	3	4	5	6	7	8	
~~~~~	~~~~~	~~~~~	~~~~~	~~~~~	~~~~~	~~~~~	~~~~~	~~~~~	~~~~~	~~~~~	~~~~~	~~~~~	~~~~~	~~~~~	~~~~~	C

V	IV	III	II	I	I	I	II	III	IV	V
V	IV	III	II	I	I	I	II	III	IV	V

Data	Ząb	Rozpoznanie	Zabiegi, leki, zalecenia
14.05.200X r.	18 28 36 15-11, 21-25, 34-31, 41-48	wypełnienie wypełnienie próchnica średnia osad nazębny	Badanie jamy ustnej. Skierowanie do gabinetu profilaktyki stomatologicznej na zabieg piaskowania zębów.

Załącznik 2

Skierowanie od lekarza stomatologa

Warszawa, dnia 14 maja 200X r.

**SKIEROWANIE DO GABINETU
PROFILAKTYKI STOMATOLOGICZNEJ „PROFI”**

Proszę o wykonanie zabiegu piaskowania zębów u pacjenta Jana K.
w dniu 15 maja 200X r.

(-)
/podpis lekarza/

Załącznik 3

Preparaty dezynfekcyjne do powierzchni

Nazwa preparatu	Stężenie	Zakres działania
Incidur Spray	gotowy roztwór	B, Tbc, F, V
Minuten Spray	gotowy roztwór	B, Tbc, F, V
Alkohol etylowy	70%+80%	B, (F)
Anios D.D.S.H.	gotowy roztwór	B, Tbc, F, V

Załącznik 4

Ulotka preparatu dezynfekcyjnego do narzędzi

Purin Pulver

Skład: Substancje inaktywujące drobnoustroje, anionowe tenzydy, fosforany, węglany, inhibitory korozji.

W 100 g jako substancje aktywne zawiera: 20,0 g nadboranu sodu, 15,0 g czteroacetyloetylenodiaminy (TAED).

Zastosowanie	Stężenie	Czas działania	Zakres działania
Dezynfekcja narzędzi	1%	120 minut	B;F;V
	2%	60 minut	B;F;Tbc;V
	4%	30 minut	B;F;Tbc;V

Sposób przygotowania roztworu 2%:

Na każdy litr roztworu użyć 20 g Purin Pulver. Preparat wsypać do zimnej wody, wymieszać. Roztwór używać po upływie 15 minut. Roztwór przygotować bezpośrednio przed użyciem.

Uwagi:

Preparat szkodliwy dla zdrowia!

Stosować wyłącznie w wodnych roztworach roboczych!

Stosować rękawice ochronne!

Chronić błony śluzowe!

Zawartość: wiadro 2 kg z miarką.

Data ważności: 11.2010

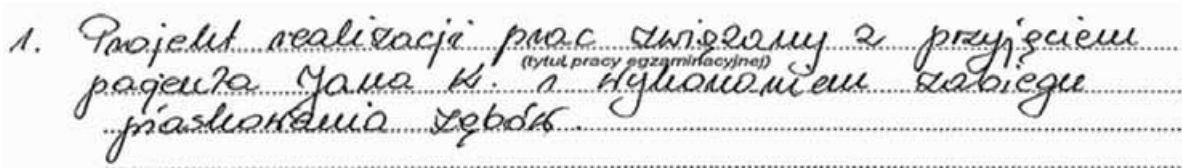
Rozwiązanie zadania egzaminacyjnego w zawodzie higienistka stomatologiczna polegało na opracowaniu projektu realizacji prac związanych z przyjęciem pacjenta i wykonaniem zabiegu piaskowania zębów.

Ocenie podlegały następujące elementy pracy egzaminacyjnej:

- I. Tytuł pracy egzaminacyjnej.
- II. Założenia.
- III. Wykaz prac wchodzących w skład przygotowania gabinetu oraz stanowiska pracy higienistki stomatologicznej.
- IV. Wykaz narzędzi, sprzętu, materiałów, środków ochrony indywidualnej, środków dezynfekcyjnych do narzędzi i powierzchni.
- V. Określenie ilości wody i płynu potrzebnych do uzyskania 1 litra 4% roztworu dezynfekcyjnego oraz sformułowanie treści informacji na pojemnik z roztworem odkażającym.
- VI. Opis przebiegu czynności związanych z przyjęciem pacjenta i wykonaniem zabiegu.
- VII. Uzupelniona wkładka karty stomatologicznej pacjenta.
- VIII. Praca egzaminacyjna jako całość.

Ad I. Tytuł pracy egzaminacyjnej

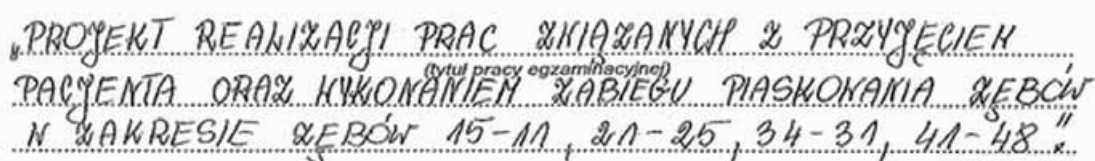
Tytuł pracy egzaminacyjnej powinien zawierać informacje o przyjęciu pacjenta i o wykonaniu zabiegu piaskowania. Większość zdających formułowała tytuł pracy w sposób prawidłowy.

1. Projekt realizacji prac związanych z przyjęciem pacjenta oraz wykonaniem zabiegu piaskowania zębów.

W niektórych pracach w tytule podawano informacje, które należało zamieścić w założeniach np.: (zakres zębów).

I TYTUŁ:

PROJEKT REALIZACJI PRAC ZWIĄZANYCH Z PRZYJĘCIEM PACJENTA ORAZ WYKONANIEM ZABIEGU PIASKOWANIA ZĘBÓW W ZAKRESIE ZĘBÓW 15-11, 21-25, 34-31, 41-48.

Ad II. Założenia

Założenia można było opracować w postaci listy danych. Większość prac zawierała rozbudowane założenia. Pomijanym często elementem założeń było rozpoznanie: **osad nazębny**. Przykład zamieszczono poniżej.

Do gabinetu profilaktyki stomatologicznej zgłosił się pacjent p. Jan K. w celu wykonania zabiegu piaskowania zębów w zakresie zębów 15-11, 21-25, 34-31, 41-48. Pacjent jest ogólnie zdrowy, nie ma przewlekłych chorób. Jest pierwszym pacjentem przyjmowanym w tym dniu, będzie to jedyny pacjent przyjmowany w gabinecie profilaktyki, w tym dniu.

Ad III. Wykaz prac wchodzących w skład przygotowania gabinetu oraz stanowiska pracy higienistki stomatologicznej

Większość zdających prawidłowo wymieniła czynności związane z przygotowaniem gabinetu do zabiegu oraz stanowiska pracy higienistki.

Część zdających nadmiernie rozbudowywała opis czynności przygotowania samego gabinetu i osoby higienistki, wzbogacając go o dokładne mycie rąk (podając cały schemat wg Ayliffe'a), czy też opisując w tym miejscu procedurę sporządzania płynu, co należało uczynić w punkcie V, także w doborze narzędzi, sprzętu dokonywano ich wykazu. Przykład zamieszczono poniżej.

3. Wykaz prac wchodzących w skład przygotowania gabinetu oraz stanowiska pracy higienistki stomatologicznej.

- Do gabinetu wchodzi ubrania i fartuch i obuwie ochronne. Wykonuję higieniczne mycie rąk metodą Ayliffe'a nie krócej niż 30s. pod strumieniem ciepłej bieżącej wody & myciem & dezynfekcją mydłem & płynem. Osuszam ręce jednorazowym ręcznikiem, dezynfekuję preparatem Stenylid i zakładam jednorazowe rękawiczki.
- otwieram ścianki i otwieram okna w celu przekierowania promieniowej radiacji
- ~~podłączenie~~ podłączenia do sieci wodno-kanalizacyjnej i prądu elektrycznego.
- sprawdzam orientację urządzeń poprzez próbne uruchomienie (sprawdzam dopływ wody i powietrze

Strona 7 z 9

do dmuchawki, wody do łowców i prądu elektrycznego)

- przystępuję do myłowania tymi dezynfekcyjnego H namienne do tego przeznaczony.

Tym myłujemy w/g wskazani producenta lub wzoru:

$$S = \frac{R \times P}{100}$$

S - masa gramów preparatu
 R - masa gramów roztworu
 P - masa określająca procent roztworu

$$H = R - S$$

H - ilość wody.

- Preparatem Iridium Spray dezynfekuję powierzchnie blatów, szafek, biur, reflektorów, splunaczkę, udziły asystenta, fotel lekarski i asystenta.

Łączymy jednorazowe rękawiczki, które wyrzucam do czerwonego worka na odpady medyczne (przeznaczony do utylizacji), myłujemy higieniczne mycie rąk, czyszczenie jednorazowym ręcznikiem.

- przystępuję do rozpoznania się ze stanowiskiem oraz kartą pacjenta i celu wizyty jeśli zabieg ma być wykonywany i jeśli jest rozpoznanie.

- przeprowadzam dobór odpowiednich narzędzi, sprzętu oraz materiałów do myłowania zabiegu przesłonięcia zębów, środków ochrony indywidualnej

Środki dezynfekcyjne do narzędzi i powierzchni.

Strona 2 z 9

Ad IV. Wykaz narzędzi, sprzętu, materiałów, środków ochrony indywidualnej, środków dezynfekcyjnych do narzędzi i powierzchni

Zamieszczone poniżej przykładowe opracowanie wykazu zawiera większość poprawnie dobranych: narzędzi, sprzętu, materiałów, środków ochrony indywidualnej i środków dezynfekcyjnych do narzędzi i powierzchni. Należy zwrócić uwagę na fakt umieszczania jednego materiału w wielu punktach, co może świadczyć, że zdający do końca świadomie nie dokonuje selekcji materiału i nie potrafi go przyporządkować do danej grupy.

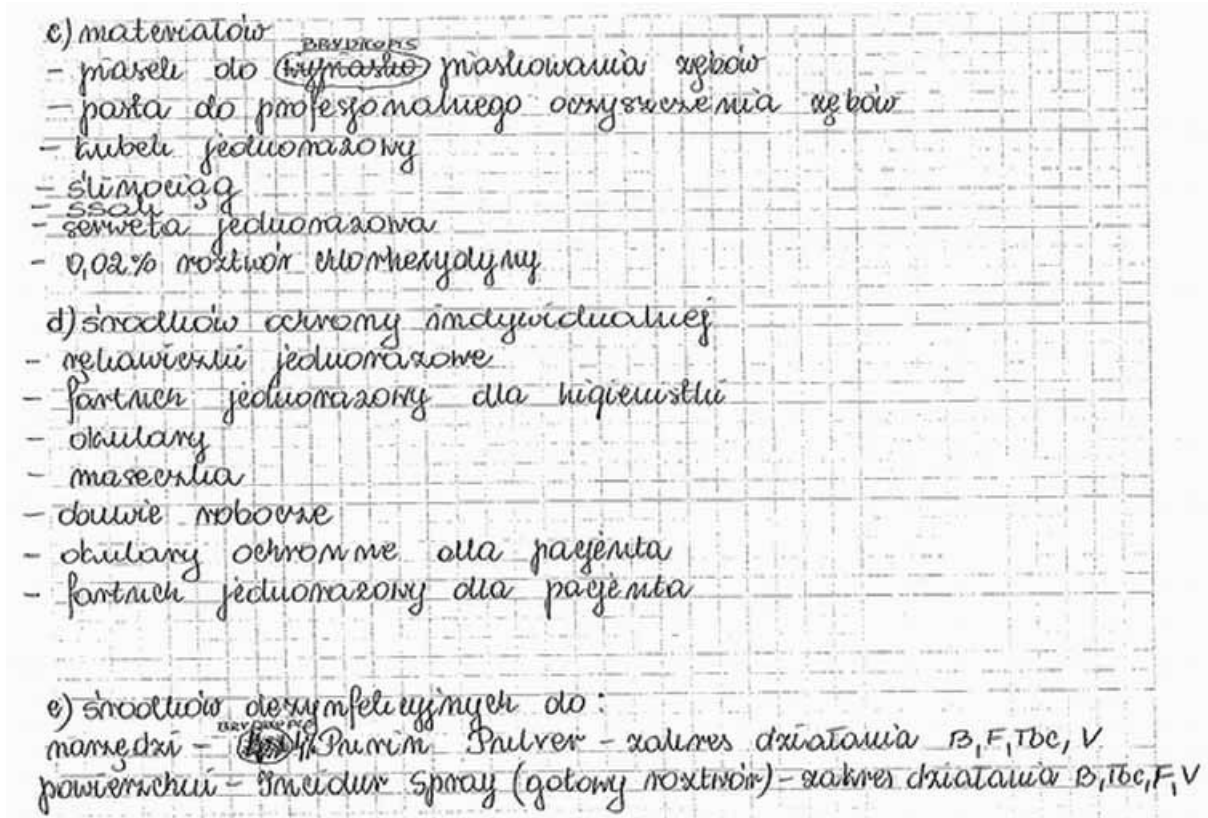
IV Wykaz niezbędnych do myłowania przez higienistkę zabiegu przesłonięcia:

a) narzędzi

- lusterko, penseta, szpadełki (złoty zestaw diagnostyczny)
- jednorazowa taśma
- szalik

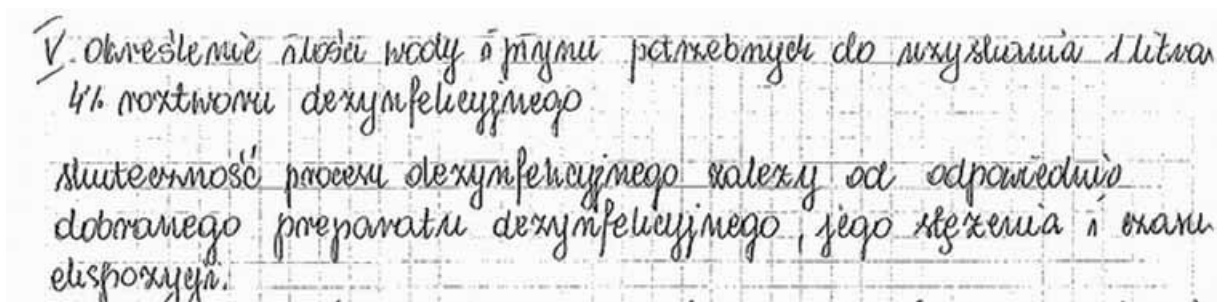
b) sprzętu

- przesłonięcie
- końcówka (złota) na łóżko
- złota szpadełka na łóżko do dezynfekowania zębów
- okulary ochronne dla pacjenta brzochnoś
- szalik

Ad V. Określenie ilości wody i płynu potrzebnych do uzyskania 1 litra 4% roztworu dezynfekcyjnego oraz sformułowanie treści informacji na pojemnik z roztworem odkażającym.

W rozwiązaniu po pierwsze należało określić ilość wody i płynu do uzyskania określonego roztworu. Po drugie trzeba było sformułować treść informacji na pojemnik z roztworem odkażającym. Był to element, który w większości prac był bardzo dokładnie opracowywany. Zdający umieszczali dodatkowo wzór chemiczny, z którego uzyskiwali wynik. Więcej problemu było z drugą częścią, w której zdający umieszczali tylko informacje, które ma zawierać ulotka, ale nie dostosowywali jej do określonego zadania.

- obliczam ilość gramów substancji potrzebnej do uzyskania odpowiedniej ilości roztworu dezynfekcyjnego wg wzoru:

$$S = \frac{R \cdot P}{100}$$

S - liczba gram preparatu

R - liczba gram roztworu

P - liczba określająca % stężenie roztworu.

$$S = \frac{1000 \cdot 4}{100} = \frac{4000}{100} = 40 \text{ g.}$$

- obliczam ilość wody wg wzoru:

$$W = R - S$$

W - ilość wody

$$W = 1000 - 40 \text{ g} = 960 \text{ g. wody.}$$

Do odmierzonej ilości wody tj. 960 g należy dodać 40 g. preparatu Pürim Pulver.

Na wamencie z przygotowanym trymem dezynfekcyjnym umieszczam informacje z:

- Nazwę i stężeniem preparatu
- czas ekspozycji
- data i godzinę sporządzenia roztworu
- podpis osoby sporządzającej roztwór.

4% Pürim Pulver
30 minut
15.V.2009 godz 8 ⁰⁰
J. Katerka

Poniżej przedstawiony przykład drugiej części zadania, w której nie uwzględniono konkretnych danych określonych w zadaniu.

Na wamencie z roztworem umieszczamy:

- datę i godzinę sporządzenia roztworu
- nazwę środka dezynfekcyjnego
- % ilość stężenia procentu
- wyraźny podpis sporządzającego roztwór.

Ad VI. Opis przebiegu czynności związanych z przyjęciem pacjenta i wykonaniem zabiegu

Opis dokonywany przez zdających był w większości poprawny. W niektórych pracach opis zawierał niekompletne informacje (bardzo ogólne), a w innych informacje o dodatkowych czynnościach lub zabiegach.

Psychiczne i fizyczne przygotowanie pacjenta do zabiegu

Przygotowanie pacjenta do zabiegu było przedstawiane w większości prac prawidłowo z podziałem na przygotowanie fizyczne i psychiczne.

a) psychiczne BRUDNOPIS
fizyczne : zapraszam pacjenta do gabinetu, sadzam na fotelu stomatologicznym ustawiam poziome fotela BRUDNOPIS, ustawiam fotel do zabiegu oraz lampę obrotową w ułtacie na pole zabiegowe

psychiczne : informuje pacjenta o tym, że lekarz skierował go w celu wykonania zabiegu piaskowania zębów, opowiadam o celowości zabiegu i etapach przeprowadzenia i uspokajam pacjenta gdyż zjawił się bardzo podenerwowany. Pacjent uspokaja się i spokojnie możemy rozpocząć zabieg

Zabieg piaskowania zębów

W większości prac sam opis zabiegu był poprawny. Zdarzały się prace, w których opis ten był za ogólny, pominięto w nim, np. czynności umieszczania wałków ligniny w celu izolacji, czy też używania ssaka łącznie z końcówką piaskarki. Z kolei w wielu pracach zdający pisali o dodatkowych czynnościach, czy nawet zabiegach, jak: polerowanie za pomocą szczoteczki umieszczonej na kątnicy, czy fluoryzację kontaktową po zabiegu.

Przykład

Technika wykonania zabiegu piaskowania:
 - zapraszam pacjenta do jamy ustnej → BRUDNOPIS
 - Przebieg pacjenta o przeprowadzenie j. ustnej wodnym roztworem 0,02% chlorhexylojny i kubeczka jednorazowego.

- Zalecam pacjentom ścisłego do j. ustnej.
- Na konieczne turbinomę zalecam pastulkę, której pojemności uzupełnim pastwą przeznaczonym do pastowania zębów, na pastulkę zalecam konieczne do pastowania
- Na higienę zalecam szortexkę do profesjonalnego oczyszczenia zębów.
- Pastulkę pastuje ^{powierzchnie} zębów od przedziałka j. ustnej ^{ustnej} w zakresie zębów 15-11, a następnie od strony podniebienia. BRVONOP
- Pastulkę pastuje powierzchnie zębów od przedziałka j. ustnej, a następnie od strony podniebienia zębów szortex w zakresie 15-11, 21-25.
- Następnie pastowanie wykonuje w zębach zuchwy od strony przedziałka j. ustnej, a następnie od strony języka w zakresie zębów 34-31, 41-48.
- Nadmiar pasty i wody zbieram przez cały czas trwania zabiegu szalikiem, którego konieczność trzymam w jamie ustnej pacjenta.
- Po wypastowaniu zębów proszę pacjenta o dokładne przeżucie j. ustnej.
- Za pomocą szortexki ratonowej na jałową higienę i pastę do profesjonalnego oczyszczenia zębów oczyszczam wszystkie powierzchnie pastowanej zębów.

- Inne prace o dokładne mycie j. ustnej.

Dodatkowe informacje w tym elemencie:

Do zabiegu powierzchni zębów mogę zabezpieczyć
 najlepiej i nie Elmex gel mineralny na wazelinie,
 najlepiej go w prece. Do wykonanych zabiegów nadmiar
 żelu polecam kupić i nie trwać j. ustnej.

Treści zaleceń pozabiegowych

W zasadzie treści pozabiegowe były formułowane prawidłowo. Brakującym zaleceniem w większości prac było poinformowanie pacjenta o niespożywaniu barwiących pokarmów i nie stosowaniu używek. Bardzo często zdający poszerzali zalecenia o instruktaż higieny jamy ustnej proponując pacjentowi metodę szczotkowania czy też preparaty do utrzymania jej higieny.

Udzielam instruktażu prawidłowej higieny jamy ustnej. Na modelu pokazuję prawidłową technikę szczotkowania (metoda Roll), udzielam instruktażu prawidłowego doboru szczoteczki do zębów, pasty, postępowania z nitką dentystyczną.
Proszę aby pacjent nie jadł i nie pił przez 1godę.
Informuję o szkodliwej w dniu dzisiejszym nadmieralności zębów. Zalecam stosowanie pasty z fluorami np. dysionem.

lub

Podnoszę fotel oraz z pacjentem do pozycji siedzącej i udzielam pacjentowi zaleceń pozabiegowych dotyczących: odpowiedniej metody szczotkowania i używania szczoteczki również międzyzębowych oraz pasty z fluorem stosowania pasty np. dysionem. Przypominam o konieczności wizyty u stomatologa w celu usunięcia próchnicy w zębie 36 i wizyt kontrolnych co 0,5 roku.
W dniu wyłączenia zębów powstrzymam się od picia mocnej herbaty, kawy, czerwonego wina i palenia papierosów. Zdejmuje z pacjenta serwetę.

Postępowanie z użytymi narzędziami, sprzętem i odpadami medycznymi

W większości prac przedstawiono prawidłową kolejność postępowania z użytymi narzędziami i odpadami medycznymi, natomiast często pomijano dezynfekcję i postępowanie z piaskarką po zakończonym zabiegu.

Przykład

d) postępowanie z użytymi narzędziami, sprzętem i odpadami medycznymi
 Myje ręce metodą Ayfle, wysusza ^{osusza} jednorazowym ręcznikiem, odkazuje płynem sterillum, zakłada jednorazowe rękawiczki.
 Użyte narzędzie wkładam do wawienki z wewnętrznej przygotowanym płynem do dezynfekcji.
 z piaskorkę postępuje zgodnie z zaleceniami producenta
 Kotwicę adejnuję, odkazuje, dziwi i przygotowuje do sterylizacji.
 Odpady medyczne i środki ochrony indywidualnej jednorazowego użytku wysuwa do worka czerwonego przeznaczającego na odpady typu B.

Po upływie czasu dezynfekcji narzędzi w wawience postępuje zgodnie z procedurami:
 dezynfekcja, następnie mycie w detergencie, płukanie narzędzi, osuszenie, segregacja, ^{przebieg} pakietowanie - do pakietu wkładamy pasek sterylności, następnie układamy na taśmoci przeznaczonymi do sterylizacji w autoklawie i sterylizujemy. Po upływie sterylizacji pakiety podpisujemy imieniem i nazwiskiem osoby sterylizującej i piszemy datę. Ostatecznie wewnątrz sprawdzamy czy pakiety są nienaruszone, czy sterylizacja przebiegła prawidłowo.

Porządkowanie stanowiska pracy po przyjęciu pacjenta

Powyższy element w większości prac był opracowywany poprawnie.

Przykład poprawnego opracowania

e) porządkowanie stanowiska pracy po przyjęciu pacjenta
 Myje ręce metodą Ayfle, osusza jednorazowym ręcznikiem, odkazuje płynem sterillum, zakłada jednorazowe rękawiczki.
 Dezynfekuje płynem Incidur Spray powierza, ślady, miły, abyzorów, szafek, uchwytów.
 Wygłasza sprzęt z sterylizacyjnymi i wodno-kanalizacyjnej, gdyż pacjent był jedynym pacjentem przyjmowanym w tym dniu.
 Worki z odpadami medycznymi czerwony szafelnie odkazuje i zakłada. Następnie nakleja z datą, podpis osoby zajmującej worki następnie postępuje z zaleceniami sanepidu.

Ad VII. Uzupełnienie wkładki karty stomatologicznej pacjenta

Wkładka do karty stomatologicznej była uzupełniana prawidłowo, ze zbyt często rozbudowaną 4 kolumną dotyczącą zabiegu, leków, zaleceń i skierowania. Przykład zamieszczono poniżej.

Druk 1.

Wkładka do karty stomatologicznej

Imię i nazwisko ... JAN K. ....

Data	Ząb	Rozpoznanie	Zabiegi, leki, zalecenia, skierowania
15 maja 200x	15-11, 21-25 34-31, 41-48	zad. masełny	Przeprowadzono zabieg prookazania... płaskim kavo proply... oraz polishing... Udzielono in- strukcji higieny jamy ustnej i dobór szampanki, pasty, a także smolekwa- nia i dodatkowych pra- zadk do higieny jamy ustnej. Poproszono o nie spozyczenie pokarmów paz 1 godzinę
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....

Ad VIII. Praca egzaminacyjna jako całość

Prace egzaminacyjne były na ogół czytelne i przejrzyste, logiczne w treści oraz poprawne terminologicznie i merytorycznie. Zdarzały się błędy ortograficzne. W nieznacznej liczbie prac zdający nie uwzględniali wyraźnego podziału projektu na jego poszczególne elementy – pewne informacje były powtarzane dwa razy w pracy.